

1. Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap.

(Reguleringer og overføringer i Eksingedalsvassdraget m. fl. Tillatelse til ytterligere senking av Holskardvatn.)

Kongelig resolusjon 18. januar 1980.

Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap fikk ved kongelig resolusjon av 4. mars 1966 tillatelse til reguleringer og overføring i Eksingedalsvassdraget m. fl. i forbindelse med bygging av Evanger kraftstasjon. Tillatelsen gjaldt blant annet regulering av Holskardvatn med 50 m, ved en oppdemming på 20 m og en senking på 30 m.

Den foreliggende sak gjelder en søknad fra Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap om tillatelse til en ytterligere senking av Holskardvatn med 19,5 m.

Hovedstyret i Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har i brev av 20. februar 1979 avgitt følgende uttalelse i saken:

«Ved Industridepartementets oversendelse av 19. september 1977 mottok Hovedstyret brev av 9. september 1977 vedlagt søknad fra Bergenshalvøens kommunale kraftselskap om ytterligere senking av Holskardvatn til uttalelse. Brevet hadde slik ordlyd:

«Kraftselskapet ble ved kongelig resolusjon av 4. mars 1966 meddelt konsesjon på regulering og overføringer i Teigdals- og Eksingedalsvassdragene m. v., blant annet regulering og overføring av Holskardvatn i Modalsvassdraget.

Vi søker med dette om en utvidelse av magasinkapasiteten i Holskardvatn ved ytterligere 19,5 m senkning.

Da magasinet er av stor betydning for kraftforsyningen i vårt distrikt i kommende vintersesong, tør vi be om rask behandling av saken.»

Selve søknaden hadde slikt innhold:

«Ved kongelig resolusjon av 4. mars 1966 ble Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap meddelt konsesjon på regulering og overføring i Eksingedalsvassdraget m. fl. i forbindelse med bygging av Evanger kraftstasjon i Hordaland fylke.

Konsesjonen omfatter bl. a. overføring og regulering av Holskardvatn med 30 m senkning og 20 m oppdemning. Samtidig ble det gitt tillatelse til overføring av avløpet fra Vassøyane i Eksingedalsvassdraget samt Kvanngrøvatn og Øvre Sødalsvatn i Modalsvassdraget til Holskardvatn.

Senkningsmagasinet i Holskardvatn er tatt i bruk, og forberedende arbeider for dambygging pågår, mens det bare er overføringen fra Vassøyane som er utført. Øvrige overføringer forutsettes å bli utført samtidig med dambyggingen.

Holskardvatn ligger i Vik herred, Sogn og Fjordane fylke, 845,5 m o. h. (korr. N.V.). Arealet er 4,25 km². Det naturlige nedslagsfelt er 29,9 km² og overførte felter utgjør tilsammen 29,7 km².

Holskardvatn er Evanger kraftanleggs største magasin. Ved gjeldende reguleringsgrenser utgjør magasinet 198,1 mill. m³, magasinet kan imidlertid med beskjedne investeringer økes med 38,6 mill. m³ ved senkning ytterligere 19,5 m. Produksjonen og ikke minst leveringssikkerheten i tørre år blir da vesentlig bedret.

Man tillater seg derfor i medhold av Lov om vassdragsreguleringer å søke om tillatelse til:

å senke Holskardvatn ytterligere 19,5 m fra kote 815,5 til kote 796,0.

Under henvisning til Lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 med endringer av 7. februar 1958, skal man nedenfor fremkomme med de opplysninger og oppgaver over tekniske data som kreves etter lovens § 5, punkt a til g.

a) En fullstendig plan, tillike med fornødne målinger, grunnundersøkelser, forklaringer, tegninger, beregninger og omkostningsoverslag:

Som foran nevnt har Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap konsesjon på 20 m oppdemning og 30 m senkning av Holskardvatn. Nyere nivelement viser at normalvannstanden er 845,5, mens vi tidligere regnet med 845,0.

De gjeldende reguleringsgrensene må korrigeres til:

H.R.V. 865,5
L.R.V. 815,5

Man ble på et tidlig stadium i utbyggingen klar over at en utvidelse av magasinkapasiteten i Holskardvatn var mulig ved en ytterligere senkning. Tunnelen ville bli ubetydelig lengre, mens magasinvolument ville øke med 38,6 mill. m³ ved en ytterligere senkning på 19,5 m. De vesentligste kostnader besto i økede luke- og sjakt-kostnader. Man valgte derfor allerede ved

Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk har forutsatt at vilkårene for vilt og fiske i kongelig resolusjon av 4. mars 1966, pkt. 13—15 også blir gjort gjeldende for denne søknaden, og har ingen ytterligere bemerkninger til søknaden.

Både Bergen Turlag og Den Norske Turistforening går i sine uttalelser imot søknaden, fordi Holskardvatn ligger like utenfor grensen til Stølsheimen, at vatnet ligger visuelt åpent i terrenget, og at vatnet vil bli dårligere fylt enn ved nåværende forhold. Dette vil gå ut over friluft- og naturverninteressene i området.

Hovedstyret kan ikke uten videre være enig i at vatnet ligger spesielt visuelt åpent i terrenget, idet vatnet er omgitt av forholdsvis høye fjellpartier på alle kanter. Det er særlig fra ruten fra Hallsetvatnet sydover til Geitedalen at man har noe utsikt over vatnet.

Hordaland Fylkeslag av NJFF og Norges Jeger- og Fiskerforbund har begge gått imot søknaden fordi vatnet ved slik nedtrapping blir helt fisketomt. Hovedstyret viser til at sp. fisket allerede ved den nåværende regulering er beregnet 100 pst. skadet. Etter en eventuell ny senking vil sannsynligvis også reproduksjonstapet bli 100 pst. De fiskerisakkyndige har i sin uttalelse sagt at under enhver omstendighet vil sportsfiskeavkastningen være mest verd. Ressursmessig skulle derfor Holskardvatnet kunne utnyttes maksimalt for el-formål.

Kontaktutvalget for vassdragsreguleringer har ingenting å bemerke til en ytterligere senking av Holskardvatn, og mener at det ressursmessig er en fordel å utnytte allerede eksisterende reguleringer maksimalt.

På bakgrunn av de forannevnte uttalelser og merknader vil Hovedstyret anbefale at Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap får tillatelse til en ytterligere senking av Holskardvatn med 19,5 m som omsøkt.

Hovedstyret foreslår at de gamle vilkårene og manøvreringsreglementet gitt ved kongelig resolusjon av 4. mars 1966, med endringer gitt ved Kronprinsregentens resolusjon av 14. november 1969 og ved kongelig resolusjon av 25. september 1970, også blir gjort gjeldende for denne senkingen, med inntak av et generelt vilkår etter vannvernloven om tiltak mot forurensninger som foreslått av Statens forurensningstilsyn, og med endrede avgifter og revisjonstider for omsøkte senking av Holskardvatnet. De gamle vilkårene vil da også ivareta de interesser som Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk representerer.

Økingen i regulert vassføring på grunn av magasinøkingen i Holskardvatn vil ved vanlig utregning bare gi en magasinøking på ca.

410 nat.-hk i det eksisterende kraftverker, fordi feltet er meget godt regulert allerede. Vassdragsdirektoratet har vurdert nytteverdien av senkingen på flere måter, der det også er tatt hensyn til de opplysninger søkeren har oppgitt om den kraftøkingen de venter å få på grunn av senkingen. Hovedstyret vil derfor foreslå at det settes som en forutsetning for tillatelsen at den økingen i nat.-hk som skal danne grunnlaget for avgiftsberegningene settes til 10 000 nat.-hk. Det foreslås også at det i vilkårenes post 2 blir tatt forbehold om at det blir anledning til å komme tilbake til avgiftsspørsmålet for tilleggsmagasinet dersom nye lovregler blir vedtatt på dette området.

Så vidt angår avgiftene viser Hovedstyret til at alle anleggsarbeider i forbindelse med senkingen er utført tidligere, slik at magasinet er meget billig. Hovedstyret foreslår derfor at konsesjonsavgiften settes til kr. 10 pr. nat.-hk til kommuner og kr. 2,00 pr. nat.-hk til staten.

Hovedstyret vil samtidig anbefale at det henstilles til BKK å holde høyest mulig vassstand i Holskardvatn i den tid om sommeren det er mye folk i fjellet.

Saken er behandlet i Hovedstyrets møte 19. februar 1979.»

Hovedstyrets forslag til vilkår for reguleringer og overføringer i Eksingedalsvassdraget m. v. i forbindelse med bygging av Evanger kraftstasjon i Hordaland fylke:

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år. Hvis vilkårene blir revidert, har konsesjonæren adgang til å frasi seg konsesjonen innen 3 måneder etter at han har fått underretning om de reviderte vilkår, jfr. reguleringslovens § 10, post 2, siste ledd.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den øking av vasskraften som innvinnes ved reguleringene og overføringene skal erlegges følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfondet i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 4 pr. nat.-hk.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiftene tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften beregnes på grunnlag av den øking av lågvassføringen i Eksingedalselva ved Askjelldalsvatn som reguleringene og overføringene antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningene av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringene og overføringene innvunne øking av vasskraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

For den ytterligere senking av Holskardvatn med 19,5 m betales en avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 10 pr. nat.-hk. Til staten betales kr. 2 pr. nat.-hk. Kraftøkingen fastsettes til 10 000 nat.-hk.

Etter 10 år kan fastsettelsen av disse avgiftssatsene tas opp til ny prøvelse.

Hvis det blir vedtatt lovendring i vassdragsreguleringsloven med avgiftsregler som også gjelder for flerårsmagasiner, skal avgiften fra denne endrings ikrafttreden beregnes etter de nye regler for så vidt angår den delen av Holskarvatnmagasinet som overstiger 198,1 mill. m³.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreffer etter hvert som den ved reguleringene og overføringene innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan innføres på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betaling av avgifter etter post 2 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 20, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag fristen uten tillatelse meddelt av Kongen måtte oversittes, betaler konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

5.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen samt til en pris som ikke med mer enn 10 — ti — pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallene arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

6.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

7.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anleggene og disses familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege og å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til for øyemedet tjenlig sykehus eller sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det kan også pålegges konsesjonæren etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommuners alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

9.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departement samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsene i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til ved arbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget eller hvis departementet måtte anse det mer hensiktsmessig og ikke vesentlig dyrere å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Konsesjonæren skal stille inntil kr. 50 000 til rådighet for almindennende virksomhet blant arbeiderne og til geistlig betjening etter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Eventuell erstatning innbetales til Vegdirektoratet. Veger, bruer og kaier, som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene. Ferd-

selsveger og stier som er i bruk må omlegges dersom de demmes ned. De stedlige myndigheter skal tas med på råd ved valg av trasé for de forskjellige veganlegg.

12.

Konsesjonæren plikter å treffe tiltak for å avhjelpe skader og ulemper som regulerings- og overføringene måtte føre med seg for bygdefolkets interesser. Spørsmålet om hvorvidt det skal treffes tiltak og i tilfelle hvilke, avgjøres i mangel av overenskomst ved skjønn som i tilfelle kan fremmes i forbindelse med ekspropriasjonsskjønnet.

13.

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement årlig å sette ut yngel og/eller settefisk i det område som berøres av reguleringene, overføringene og utbyggingen.

I den utstrekning vedkommende departement finner det nødvendig og gjennomførbart, plikter konsesjonæren:

- a) å anbringe gittere eller liknende sperreanordninger foran tappeluker og tunneler,
- b) å delta i finansieringen av laksetrappet i de berørte elveløp,
- c) å bygge og drive stamfiskanlegg, klekkeri og settefiskanlegg for produksjon av såvel yngel som ensomrig, ettårig og flerårig settefisk av laks og ørret,
- d) å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i de områder som berøres,
- e) å bekoste forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggsperioden,
- f) å iverksette og/eller bekoste opprensning av elvepartier for å lette fiskens framkomst og bygging av terskler for å bevare fiskehøler,
- g) å bekoste nødvendige utfiskinger (uttyninger) i Grøndalsvatn, dersom planendringen medfører en overbefolkning eller en forverring av de opprinnelige forhold.

I stedet for pålegget under pkt. c) kan vedkommende departement fastsette plikt til å delta med andelsinnskudd i bestående eller eventuelt planlagte fellesanlegg i distriktet.

14.

Konsesjonæren plikter å innbetale til kommunene i distriktet kr. 10 000 årlig til videre opphjelpe av fiske og jakt etter kommunestyrenes nærmere bestemmelse. Tilskuddets fordeling mellom kommunene fastsettes av vedkommende departement.

15.

De neddemte arealer ryddes for trær og busker som er over 1,5 m høye eller har over 8 cm stammediameter målt i en høyde av 25 cm over bakken. Det skal stubbes lavt, og gjenstående stubber skal ikke i noe tilfelle være over 25 cm høye. Høyden regnes vinkelrett mot bakken. Ryddingen skal være fullført senest 2 år etter første neddemming av vedkommende areal.

16.

Innen reguleringene og overføringene tas i bruk skal konsesjonæren innbetale til et næringsfond for Modalen, Vaksdal, Vik og Voss kommuner kr. 1 000 000. Til fondet skal betales et årlig tilskudd på kr. 0,50 pr. nat.-hk.

For fondet skal utarbeides vedtekter som godkjennes av vedkommende departement.

17.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger vedkommende regulerings- og overføringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse såvel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

18.

Vassslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forstå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt. For så vidt vatnet slippes i strid med reglementet, kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 1 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

19.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte oppdemningshøyder og de tillatte laveste tappingsgrenser betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som konsesjonæren lar oppta i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

20.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Eventuell avgivelse av overskytende kraftmengder i henhold til endret pålegg etter 2. ledd kan bare kreves etter hvert som kraft blir ledig.

Unnlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig

ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

Konsesjonæren er forpliktet til å samarbeide med andre kraftverker når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Bestemmelsene herom treffes i mangel av minnelig overenskomst av et av Kongen oppnevnt skjønn som også fastsetter de nærmere tekniske og økonomiske vilkår for sådant samarbeid.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelsene herom treffes av departementet. Det tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

21.

Ved regulerings- og overføringsanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprenging i krigstilfelle, uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

22.

Det påhviler konsesjonæren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller enart.

Såreimt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juni 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke var kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Konsesjonæren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter, å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein og/eller jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest innen 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

23.

Til skjønn i anledning av reguleringene og overføringene skal skjønnsmenn oppnevnes av Kongen.

24.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

25.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdragene for hvilke reguleringen og overføringen kan medføre forpliktelser.

26.

Konsesjonæren tilpliktes etter vedkommende departements nærmere bestemmelser å la utføre eller bekoste tiltak som skyldes forurensningsvirkninger som står i forbindelse med den ytterligere senkingen av Holskardvatn mellom kotene 815,5 og 796,0.

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement for Eksingedalsvassdraget m. v., Hordaland fylke:

ter og revisjonstider for omsøkte senking av Holskardvatn.

Når det gjelder avgiftene, viser Hovedstyret til at alle anleggsarbeider i forbindelse med senkingen er utført tidligere slik at magasinet er meget billig. Hovedstyret foreslår derfor at konsesjonsavgiftene settes til kr. 10 pr. nat.-hk til kommuner og kr. 2 pr. nat.-hk til staten. Departementet er enig i Hovedstyrets forslag. Departementet vil for øvrig bemerke at BKK har sagt seg villig til justering av avgiftene i «hovedkonsesjonen» etter samme prinsipp som staten og med etterbidrag fra 1. juli 1978.

Hovedstyret viser til at øking i regulert vassføring ved vanlig utregning bare vil gi en magasinøkning på ca. 410 nat.-hk i det eksisterende kraftverk, fordi feltet er meget godt regulert allerede. Nytteverdien av senkingen er imidlertid vurdert på flere måter, og Hovedstyret foreslår at det settes som forutsetning for tillatelsen at den økingen i nat.-hk som skal danne grunnlaget for avgiftsberegningen settes til 10 000 nat.-hk.

Olje- og energidepartementet slutter seg til Hovedstyrets forslag.

I samsvar med Hovedstyrets forslag henstilles det til BKK om å holde høyest mulig vannstand i Holskardvatn i den tid om sommeren det er mye folk i fjellet.

Olje- og energidepartementet
tilrår:

I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 tillates Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap å foreta ytterligere 19,5 m senking av Holskardvatn i forbindelse med byggingen av Evanger Krafstasjon i samsvar med Olje- og energidepartementets tilråding av 18. januar 1980 og på de vilkår som er inntatt i ovennevnte tilråding.

2. Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap

(Tillatelse til ytterligere reguleringer og overføringer i Matre- og Haugsdalsvassdragene i forbindelse med bygging av Haugsdal kraftanlegg (Vemundsbotn kraftstasjon.)

Kongelig resolusjon av 8. februar 1979.

Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap fikk ved kgl. res. av 17. juli 1953 tillatelse til erverv og reguleringer i Matre- og Haugsdalsvassdragene. For Haugsdalsvassdraget ble det ved kgl. res. av 19. desember 1958 gitt tillatelse til planendring samt ytterligere reguleringer og ved kgl. res. av 1. juni 1962 tillatelse til ytterligere overføringer.

Den foreliggende sak gjelder en søknad fra Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap om tillatelse til ytterligere regulering og overføringer fra Matre- til Haugsdalsvassdragene samt noen endringer innen selve Haugsdalsvassdraget.

Hovedstyret i Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har i brev av 4. juli 1979 avgitt følgende uttalelse i anledning saken:

Ved departementets oversendelse av 12. april 1977 mottok Hovedstyret brev av 29. mars s. å. fra Bergenshalvøens Kommunale Kraftselskap (BKK) vedlagt søknad fra BKK av 29. mars s. å. angående ovennevnte sak til uttalelse.

Brevet hadde slik ordlyd:

«Vi viser til gjeldende reguleringskonsesjon av 19. desember 1958 for Haugsdalsvassdraget og sender vedlagt søknad om konsesjon for en del mindre reguleringer og overføringer som det er naturlig å ta med i forbindelse med utbyggingen av Vemundsbotn kraftverk.

I forbindelse med nevnte utbygging er det utført en nøyaktigere oppmåling av vassdraget ovenfor Gobotvatn. Dette medfører at normalvannstanden i Storevatn, Svartevatn og Skjerjevatn må korrigeres med henholdsvis + 0,61 m, + 0,54 m og + 0,56 m. Det korrigerte høydegrunnlaget er lagt til grunn for den nye søknaden, og vi vil be om at gjeldende manøvreringsreglement endres tilsvarende.

I samråd med NVE er søknaden utarbeidet uten at det har vært offentliggjort at man arbeidet med planene (§ 4a). Grunneierne er imidlertid tilskrevet direkte og anmodet om å komme med sine merknader til planene. Det er bare innkommet et svar på denne henvendelsen fra Johs. Vågeseth. Hans uttalelse følger som bilag til søknaden.

På grunn av anleggenes størrelse, og at det utelukkende dreier seg om inngrep i allerede utbygde vassdrag, håper vi at saken kan behandles hurtig.»

Selve søknaden hadde slikt innhold:

«Ved kgl. res. av 17. juli 1953 fikk B.K.K. tillatelse til å erverve og regulere Matre- og Haugsdalsvassdragene, to nabovassdrag i Masfjorden kommune i Nordhordland. Vassdragene har sine utspring i fjellområdene på sørsiden av Sognefjorden, til dels i Sogn og Fjordane fylke og avløp til henholdsvis Matredal og Haugsdal. Matreelven dannes av tre elver, Nordgjelselv, Brydalselv og Kringelbotselv med samløp ved Hommelfossen. Utnyttelse av dette vassdraget omfatter de tre elvene og en rekke mindre vassdrag som har avløp til Sognefjorden, nemlig (regnet fra vest) Oppedals-, Myrestøls-, Ikjeffjords-, Førde- og Sørøvassdragene. De overførte vassdragene går gjerne under betegnelsen «Førdevassdraget m. v.». Det er bygget to kraftverk i Matrevassdraget, Stordal kraftverk og Matre kraftverk (M) og to i Haugsdalsvassdraget, Vemundsbotn kraftverk og Matre kraftverk (H). Matre kraftverk har separate aggregater og vannveier for de to vassdragene.